

שני דיני פרק שלשה עשר כתובות קמ.

עין משפט נר מצוה

לח א ב ג מ גי פק כג
מלה' אשת ה' נז
סמך עשין מה טור ש"ע
הא"ש ט"ז כ"ג עקיף א'
למ ד מיי' פט"ז מלה'
טעון ה' א טושיע
ח"מ פ"י קמו ספיף א'
ב ה מיי' שס טושיע ח"מ
שס עקיף ב'
מא ו מיי' שס הלכה ב'
טור ש"ע ח"מ שס
עקיף ד'
מב ז מיי' שס עיפ"ד
מלה' מלה ה' ז
עקיף' וכלה א סמך עשין
דל טושיע ח"מ סומן מה
עקיף ב' וטעף ה' וט"ז סח
עקיף ב'

תוספות ר"ד (המשך)

זכותו עשאה סימן לאחר
אבד את זכותו פ"י ראוון
מקצרו על שמעון על שדה
א' שמכר לו לוי ואומר לו
כי לוי שמכרה לך גולה
ממנו יש לי עדים שהיתה
שלי וראובן המעצרו הוא
חותם על השטר של
מכירה עשאה לשמעון (ב)
אילו היתה שלך אין הית
חותם על השטר עשאה
לי לוי ולא הית מעצרו
אלא ודאי כיון שחתמת
בה הודית שאניה שלך
אלא של לוי היתת שמכרה
לי היה אומר אדמון
יכול לומר בכשירי ראוון
המעצרו על שלי ערעתי
בעת המכירה וחתמתי
עליה עד לפי שילוי הוא
עבירה אלא וקשה לי
להוציאו מידו והוה שמעון
השני נוח לי בעבור זה
החמתי כדי שתצא מיד לוי
ותהיה ביד שמעון ואבא
ואוציאנו מידו בעדים
המכירים שהיתה שלי או
של אבותי ותיכאי אבד
את זכותו והואיל וחתם
שם הודה שאין לו עסק
ומכשירי הוא בא
ומצא דבריו בטלים:
עשאה סימן לאחר. פ"י
עשאה ראוון לו המעצרו
על זו השהה סימן לאחר
בהחמתו אבד את זכותו
בנון שהו שמעון המחזיק
שכורה זו מכר שדה אחרת
שכורה ליהודה וכשאב
לכותו המצרים ליהודה
כתב לו שלשת המצרים
המציצ הרביעי שהיה
מפוק לשהו כתב לו מיצר
רביעי שהדה שלי וחתם
עשה בהטר מכר
לשמעון אילו שלך היתה
זו השהה היך חתמת
בשטר מכר שעשית
ליהודה על שדה שכורה
וכתוב שם שהיא בצד
שדה שלי ולא ערערת
לומר כי אינה שלך כיא
שלי כיון שחתמת שם
הודית שאניה שלך ואין
לומר כאן שהשני נוח לי
ויתן דלא אמר הכא ר"ג
וכיון אפי' דברי אדמון
אין הלכה כמותו דיחיד
ורבים הלכה כרבים: אמר
אבי לא שנו אלא עד
אבל דין לא אבד את
זכותו דתני ר' חייא אין
העדים חותמין על השטר
אלא אי"כ קראוהו והיינו
חותמין על השטר אי"כ
הוא קראוהו פ"י אם
שכרה שטר זה שמכר

תשב עד שתלכין ראשה. פ"י רש"ס הא דלמך רב גידל ברש
הנושא (לעיל דף קצ): עמדו וקדשו קנו הני מיילי דקדשו
מיד מתוך התנאי או לאחר זמן והזכירו התנאים בשעת קידושין אבל
התנו עתה וקדש לאחר זמן ולא הזכירו התנאים לאו דברים הנקטים
באמירה הם וזכי האי גוונא (א) הכל
תשב עד שתלכין ראשה ולא מני תבע
ליה זדינא והלשון משמע כן ועמדו
וקדשו משמע מתוך התנאי וקשה לי
מירושלמי ראש דתנן הפוסק מעות
לחתנו ומת חתנו אמרו חכמים יכול
הוא שיאמר לאחיק הייתי רואה ליתן
ולך אי אפשי ליתן ופריך ולא דברים
הנקטים באמירה הן ומשני כשפסק
על מנת לכתום ומאי קשה אפי' פסק
על מנת שלא לכתום אפי' יכול
שיאמר לו כך אי אפשי ליתן דמיייר
בשלא עמדו וקדשו מתוך התנאי
ומיהו לא קשה כולי האי דאי כשלא
עמדו מתוך התנאי היכי קאמר
לאחיק הייתי רואה ליתן מ"מ אין
נראה לרבי פירושו דמכאן אין שום
ראיה דהא דקאמר תשב עד שתלכין
ראשה כשאין לו לאב כלום ליתן או
הבעל אינו רואה לערות ולהביאו
לדין אבל אם היה רואה להביאו
דדין הוה ליה ליתן ומיהו הא לא
משמע הכי לרבי לפרש כשאין לו כלום
ליתן מדבעי למימר כופין לאב ור"ש
שאמר רבן גמליאל רואה אני את דברי
אדמון הלכה כמותו אמר ליה רבא לרב
נחמן אפי' בברייתא א"ל ט"מ קאמרין במשנה
בכל מקום שאמר רבן גמליאל קאמרין אמר
ר' זירא אמר רבה בר ירמיה ב' דברים שאמר
חנן הלכה כיוצא בו שבעה דברים שאמר
אדמון אין הלכה כיוצא בו מאי קאמר אילימא
הכי קאמר שני דברים שאמר חנן הלכה
כמותו וכיוצא בו ושבעה דברים שאמר
אדמון אין הלכה כמותו ולא כיוצא בו
והאמר רבי יצחק בן אלעזר משמיה דחזקיה
כל מקום שאמר רבן גמליאל רואה אני
את דברי אדמון הלכה כמותו אלא ה"ק
שני דברים שאמר חנן הלכה כמותו וכיוצא
בו שבעה דברים שאמר אדמון אין הלכה כמותו
בכולהו והאמר רבי יצחק בן אלעזר משמיה דחזקיה
את דברי אדמון הלכה כמותו אמר אין לא אמר
לא אלא ה"ק שני דברי שאמר
חנן הלכה כמותו וכיוצא בו שבעה דברים
שאמר אדמון אין הלכה כמותו אלא
בכ"מ **מתני'** העורר על השדה והוא חתום עליה
בעד אדמון אומר (ב) השני נוח
לי והראשון קשה הימנו וחכמים אומרים
איבד את זכותו (ג) אלא עד אבל דין לא
איבד את זכותו דתני ר' חייא אין העדים
חותמין על השטר אלא א"כ קראוהו
אבל
ולא כיוצא בו כלומר דדין הדומין לאלו
אין הלכה כמותו ודומה להא דלמך רב גידל
רז נחמן הוה דלל לוסקף עלה פ"י הכינו ענמס
שלא תוספו עליה ללמד ממנו דבר הדומה לו:
אדמון אומר השני נוח לי והראשון קשה
הימנו. אע"ג דלית הלכתא כדאדמון
בזה דהא ללמד ממנו דבר הדומה לו:
אדמון לא תיסקי דפסקין צוקת הצטים
(ב"ב דף קצ) עלה דההיא מכל לו שדה
אין מעיד לו עליה ומוקי לה כזראובן
שגול משמעו ומכרה ללוי ואתם יהודה
וקא מעצרו דלא לילי שמעון לאספודי
ללוי משום דיתחל ליה דמיקום לרעא
ביד לוי מצינו להא דלמך רב גידל ברש
לא שנו אלא עד אבל דין לא איבד את
זכותו (ג) אלא עד אבל דין לא איבד את
זכותו דתני ר' חייא אין העדים חותמין
על השטר אלא א"כ קראוהו והיינו חותמין
על השטר אי"כ הוא קראוהו פ"י אם
שכרה שטר זה שמכר

כמה דברים אמורים. אכרייתא קאי: איפכא מיבעי ליה. אם צאת
לכוף את האב איפכא מסתברא עפי לפי שהגדולה תנאה תנאי:
אפי' צרייתא. כשפסקה היא לעצמה: הכי גרסינן א"ר זירא
אמר רבה בר ירמיה שני דברים שאמר חנן הלכה כיוצא בו שבעה
דברים שאמר אדמון אין הלכה כיוצא
בו מאי קאמר ר' זירא כיוצא בו דתנן
רבן יוחנן בן זכאי כיוצא בו דלדמון
רבן גמליאל: אין הלכה כיוצא בו.
שלא ראה את דבריו אלא בשלשה
שעיה לו לראות את דבריו בכולם:
**מתני' העורר על השדה כו'.
לחנן מערער על שדה שצד שמעון**
ואומר לוי שמכרה לך גולה ממני:
והוא חסוס. על שטר המכירה
שכתב לוי לשמעון שמכרה לו:
אדמון אומר. יכול הוא שיאמר
מה שלא ערערתי בשעה שלקחת
מלוי וחתמתי בתוך השטר עד לפי
שלי אדם חזק וקשה להוציאה מידו
ונוח לי שתהא צידך שאוליאנה ממך
דדין: **איבד אס וכוסו.** דהואיל
ותם הודה שאין לו עסק בה: **עשאה.**
המחזוק בה סימן לאחר שלא מכר
לראובן זה העורר עליה אלא לאס
אחר היה מוכר שדה מלך ז' ומלך
לו ארבעת מלרי השדה וכתב לו
במלרים מלך פלוני שדה שלי ועשה
שדה זו סימן מלך ללוקח ובשמו של
מוכר וזה חסם על אותו שטר ולא
ערער: **איבד אס וכוסו.** אפילו
לאדמון דאין לומר כל השני נוח לי:
גמ' אבן דין. שהוצא שטר
המכירה צבית דין לקיימו כמשפט
קיום שטרות שהעדים צאין ומעידין
על כתב ידם והדייןין כותבין שטרם
דנן נפקא לקדמנא ואספודי סהדי
לאתמימות ידיהו ואיטרניהו וקיימניהו:
לא איבד וכוסו. שלא ידע מה
כתבו בו שערער עליו: **דחני**
רבי חייא אין העדים חותמין על
השטר אלא א"כ קראוהו. שהרי
על דברי השטר הם צאים להעיד:
אבל
בו שבעה דברים שאמר אדמון אין הלכה כמותו
בכולהו והאמר רבי יצחק בן אלעזר משמיה
דחזקיה את דברי אדמון הלכה כמותו אמר
אין לא אמר לא אלא ה"ק שני דברי שאמר
חנן הלכה כמותו וכיוצא בו שבעה דברים
שאמר אדמון אין הלכה כמותו אלא
בכ"מ **מתני'** העורר על השדה והוא חתום
עליה בעד אדמון אומר (ב) השני נוח
לי והראשון קשה הימנו וחכמים אומרים
איבד את זכותו (ג) אלא עד אבל דין לא
איבד את זכותו דתני ר' חייא אין העדים
חותמין על השטר אלא א"כ קראוהו
אבל
ולא כיוצא בו כלומר דדין הדומין לאלו
אין הלכה כמותו ודומה להא דלמך רב גידל
רז נחמן הוה דלל לוסקף עלה פ"י הכינו ענמס
שלא תוספו עליה ללמד ממנו דבר הדומה לו:
אדמון אומר השני נוח לי והראשון קשה
הימנו. אע"ג דלית הלכתא כדאדמון
בזה דהא ללמד ממנו דבר הדומה לו:
אדמון לא תיסקי דפסקין צוקת הצטים
(ב"ב דף קצ) עלה דההיא מכל לו שדה
אין מעיד לו עליה ומוקי לה כזראובן
שגול משמעו ומכרה ללוי ואתם יהודה
וקא מעצרו דלא לילי שמעון לאספודי
ללוי משום דיתחל ליה דמיקום לרעא
ביד לוי מצינו להא דלמך רב גידל ברש
לא שנו אלא עד אבל דין לא איבד את
זכותו (ג) אלא עד אבל דין לא איבד את
זכותו דתני ר' חייא אין העדים חותמין
על השטר אלא א"כ קראוהו והיינו חותמין
על השטר אי"כ הוא קראוהו פ"י אם
שכרה שטר זה שמכר

(א) (מוספתא פ"י ב)
(ב) וצבית יט. וז"ל
(ג) ז"ל ויוצא בו כיוצא
שמה ר"ב וז"ל וזה לפי ג'
המון. (ש"ל ד) ז"ל ב'
(ד) ג"י סדר המשנה וכן
ב"ר"י ור"ש יבול הא
שאמר השני וז"ל (1) וני
תוס' ע"כ ד"ה עשאה
(2) ז"ל רבי שמע דכיוצא
מוקי כ"י מהרש"א

הגהות הב"ח
(א) ה"ה תשב כו' הא
גוונא קאמר רבא:
(ב) ה"ה שני כו' וביצא
בו וכו' הלכה כמותו:

מוסף רש"י
העורר על השדה
והתום עליה בעד.
לחנן העורר על שדה
שמכר שמעון ללוי ואמר
לראובן כי שמעון גולו ממנו
והוא לחנן המעצרו תתם
עליה בעד לחנן שטר
מכירה שכתב לו שמעון
ללוי תתם עליו ועל אחר
עמו (ורבי"ם ב"ב ג').
השני. לוי נוח לי. לך
תמתי (ש"ס).

תוספות ר"ד
תתא וישתב עד שתלכין
ראשה אדמון אומר יכולה
היא שתאמרן אילו אני
פסקתי לעצמי אתה ויבית
עד שתלכין ראש' (נכשין)
שאבא פסק עלי מה אני
יכולה לעשות או כנס
או פטור א"ר"ג רואה אני
את דברי אדמון: מתניתין
דלא כי האי תנא דתניא
א"ר יוסף בר יהודה ר' זירא
נחלקו אדמון וחתמין על
הפוסק מעות לחתנו ופשת
לו את הרגל שהיא יכולה
לומר אבא פסק עלי מה
אני יכולה לעשות על מה
נחלקו על (מה) שפסקה
לעצמה שכתב"א שתשב
עד שתלכין ראשה אדמון
אומר יכולה היא שתאמרן
שכורה אני שאבא נתן לי
עכשיו שאין אבא נתן לי
מה אני יכולה לעשות או
כנס או פטור א"ר"ג רואה
אני את דברי אדמון א"ר
יצחק בן אלעזר משמיה
דחזקיה כל מקום שאמר
ר"ג רואה אני את דברי
אדמון הלכה כמותו אלא
רבא לרב נחמן אפילו
בברייתא א"ל מי קאמר
במשנתו בן מקום קאמר
והכא משמע דהיכא
היה פסקה על עצמה
ולית לה אב ומרדה ביה
ולא עביא לאינכותיה תתא
וישבת עד שתלכין ראשה
אבל השתא דתקן רבנן
למורדה דפסקין ליה ורבי
לה גיטא ולא מיפסא
דנוייתיה כ"ש זו שדיין
לא נשאת שהיא יכולה
למורד וכפין ליה למיבב
לה גיטא א"ר זירא א"ר
אבא בר ירמיה שני דברים
שאמר חנן הלכה כיוצא בו
ד' דברים שאמר אדמון יש
בהן שהלכה כמותו ויש
בהן שאין הלכה כמותו
כל מקום שאמר ר"ג
רואה אני את דברי אדמון
הלכה כמותו ובמקום שלא
אמר אין הלכה כמותו
לכד מנכיסין מוטעין
מתני' העורר על השדה והוא חתום עליה עד אדמון אומר השני נוח לו והראשון קשה הימנו ותיכאי איבד את

(א) נראה דל"ל וטעו וזהו כולו הימה שך וכו'.